

OPINIÓN

O SENTIMENTO RELIXIOSO CRISTIÁN
EN BLANCO TORRES

Neste ano de Blanco Torres, no que se foi recuperando unha egregia figura galega practicamente esquecida mesmo no seo do galeguismo máis informado, tense escrito xa abondo sobre o seu "periodismo inmandiño", a súa creación literaria, as súas ideas e a súa escrita, a súa vida intensa de publicación en publicación, perseguido pola censura, e o seu compromiso político, o seu espírito comprometido coa realidade social e cultural galega, sobre todo cos máis esmagados pola historia, a súa honradez humana e moral... pero case non lemos nada sobre o seu sentimento relixioso, e a súa fe cristiá, fonda e ben formada, un cristianismo militante manifestado en moitos dos seus escritos. Máis aínda, houbo quen chegou a dicir que Roberto Blanco Torres non era crente cristián, como corresponde a calquera persoa moderna e intelixente, e aínda, para máis abondar, de esquerdas. Isto último fíxoo, particularmente, Méndez Ferrín, un home que ten tanto de bo escritor –as súas creacións literarias lémolos con agrado e gardámolos con esmero nos andeis das nosas bibliotecas–, como pouco de persoa ecuánime e de xuízo asinado, particularmente cando se refire ás cuestións relacionadas coa relixión cristiá, ou coa xente crente, coa que semella ter un conflito que roza o patolóxico. Pásalle nisto como a outros, que falan dos cristiáns e da Igrexa sen coñecer moito a súa realidade, de xeito visceral, xeralizado, banal e, polo tanto, inxusto.

Pero non quero falar hoxe de Ferrín, senón doutro escritor tamén creativo, e intelixente a pesar de ser cristián, Roberto Blanco Torres. Con todo, antes quero engadir unha información que me pasou un compañeiro cura que está en Entrinmo. Os xornais, radio e TV recolleron os actos realizados na vila e apadriñados polos escritores e intelectuais (Méndez Ferrín, Díaz Pardo, Alonso Montero...), que se sentiron moi ofendidos co alcalde deste concello, que ao parecer deulle plantón (despois de agardar tres horas por eles...), pero aos que tampouco acudiu a xente do pobo, porque non fora avisada. En troques, ao día seguinte (17 de maio), responsables do concello e da parroquia organizaron un acto de homenaxe a Blanco Torres, "ao que asistiron máis de 400 persoas, pero oficialmente e documentalmente non se celebrou, non foi recollido polos medios de comunicación". *Unha cousa é predicar –e non so predicar os curas– e outra dar trigo, estar realmente coa xente, co pobo sinxelo.*

■ **AS VERBAS DUN CURA.** Nese acto na parroquia de Entrinmo, un dos seus curas, Xosé Xulio Rodríguez, faloulle á xente na igrexa dicíndolles cousas como estas:

"Roberto Blanco Torres foi un home que levaba a causa de Galiza no corazón e que morreu nun contexto de guerra, de odio e destrución... En Galiza tamén estamos asistindo a unha lenta agonía noso nosos pobos... Compre valorar a nosa cultura, pero non só a literatura e o folclore: Hai que reivindicar unha cultura máis ampla, que xere unha acción social, unha actuación política e unhas liñas económicas que fagan rexurdir esta terra... A fe en Xesús Cristo danos criterios e forzas para actuar; así, porque a fe vivise no corazón da historia, no corazón do pobo...

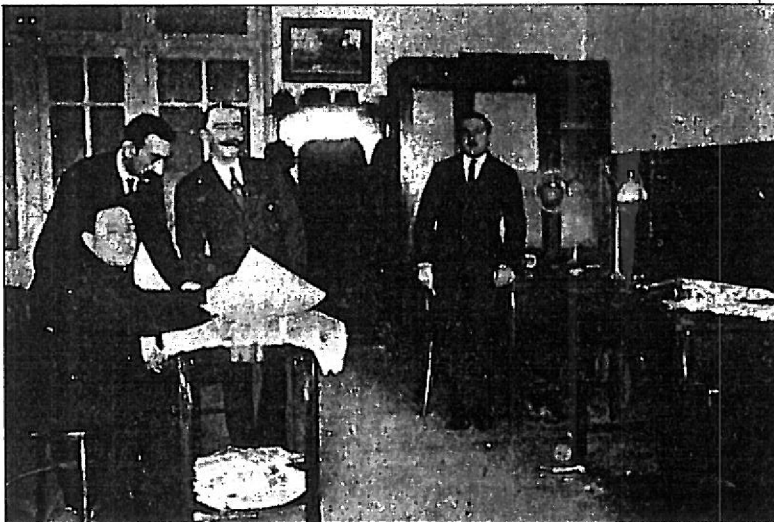
A fe en Deus lévanos a loitar, a sacrificarnos, a actuar, a non estar de brazos cruzados. Canto máis sincera sexa a fe, maior será o compromiso persoal, social e político...

Blanco Torres viviu isto mesmo. Os seus escritos móstrannos un home loitador, inconformista, que fervía por dentro ó ver tantos desastros naquela Galiza e España dos anos vinte. Esta inquedanza e estes ideais estaban moi vencellados á súa busca relixiosa, á vivencia dunha fe transformadora...

A morte de Blanco Torres e dos seus compañeiros, eliminados, amosados que a humilha-

VICTORINO
PÉREZ PRIETO

‘Pódese ser moderno, comprometido co pobo, de esquerda, nacionalista galego... e a un tempo cristián –mesmo católico– sen ter que renegar da propia fe’

Blanco Torres, á dereita, na redacción do Ideal Galego.

de é a verdade... El pervive na súa obra, no seu compromiso, na súa fe que andou polos mesmos camiños de Xesús Cristo, crucificado e resucitado".

■ **UN CRENTE CRISTIÁN COMPROMETIDO COA CAUSA DE XESUS.** En realidade, só ou por ignorancia –descoñecendo os seus escritos– ou ben por mala fe –agachando parte deles– se pode dicir que Blanco Torres non era un crente cristián. Tanto nos seus textos dos xornais, como nos seus poemas queda abondosa mostra disto.

Así escribe nun artigo da súa mocidade, en Cuba, argüindo desde Unamuno:

"O problema relixioso, o meirande de tódolos problemas, o máis trascendental, só mirado cun aceno de antipatía ou desprezo é indiferente para as xeracións actuais... sen base e tan só por prurito de cientifismo, sen coñecer a Pedro nin a Flavio Josefo, sen ter pasado a vista pola Biblia nin entender de racionalismo... O espiritualismo é o que nos infunde os grandes alentos; sen el seremos meros autómatas...

Esta cultura sectaria que se desenvolve por moitas partes... coa súa negación do sobrenatural e o ultraterreo, é o peor mal que pode caer sobre os homes e sobre os pobos... Asístanme eses radicais –e neles non creo– que renegan de todo o divino por sistema, e asimesmo eses católicos pechados a toda luz e a toda discusión". ("Concrecións", artigo publicado en Cuba, sen data, citado por Pilar Pena Búa no seu estudio publicado en *Encrucillada* n.112, 1999). [Subliñado meu].

Pero tamén anos despois, en terra galega, no xornal *Galicia*:

"Creemos fondamente no cristianismo; á súa clara e límpida fonte ningún pode achegarse sen sentir o desexo de saciar nela a eterna sede que devora á pobre humanidade. Incredulos e escépticos –incredulos que non cren por preguiza e escépticos que pretenderon en van dialogar coa esfínx– non ousan negar a transcendencia do drama do Calvario, nin a grandeza moral do sacrificio que non é deste mundo" ("Entre paréntesis", *Galicia* 9-Abril-1925) [Subliñado meu].

Beatus ille, iso que di o final, sería daquela... De igual xeito, manifesta a súa fonda fe en máis dun dos seus escritos en *A Nosa Terra*:

"A obra na que o home poña toda a súa von-

tade, toda a súa intelixencia, toda a súa alma, é unha obra inmortal. É o único deber do home pra con Deus, o cumprimento do seu fin, sexa calquera, no senso espiritual, a obra que faga" ("Camión", ANT 25-Xullo-1926).

Pero o sentimento relixioso e cristián de Blanco Torres non o privaba de ser crítico coa Igrexa e os seus representantes, como o fora xa Xesús coas autoridades relixiosas do seu tempo. Así, nun fermoso artigo que recolleu no libro *De esto y de lo otro*:

"Se en Galicia, e en xeneral en toda España, os nosos clérigos fosen máis cultos e deseen ó pensamento, ámeditación intelectual, o que tampouco conceden ó exercicio espiritual, non habería por que escribir este artigo" ("El sentimiento religioso y la forma del estado").

Neste escrito fai unha dura crítica dos clérigos –"non todos", precisa– consubstancializados coa Monarquía fronte á República, en defensa de escuros intereses sociais e económicos. Xa neles advirte –como compre advertir tamén hoxe, non so entre os clérigos– "ou unha grande ignorancia ou unha grande mala fe" cando fan as súas afirmacións.

Pero fai alí tamén afirmacións tan claramente definitivas da súa fe cristiá como estas:

"Non coñezo nada con máis forza e vigor que o espírito relixioso como inspiración e impulso no cumprimento dos fins da vida...

Cristo foi o primeiro democrata... Cristo foi o primeiro liberal. A súa doutrina foi un código da liberación humana... Cristo foi o primeiro rebelde...

Cristo foi o primeiro e máis grande revolucionario de tódolos os tempos...

O cristianismo e a democracia non son termos antitéticos. Polo contrario, están intimamente ligados na súa esencia... Nin o repugnante monismo dos ateólogos, nin o dogmatismo hermético e obcecado do Syllabus [un reaccionario escrito antimoderno do Papa Pío XI]. [Subliñado meu].

Como xa manifestei amplamente nun libro meu (*Galegos e cristiáns*, Vigo 1995), pódese ser moderno, comprometido co pobo, de esquerdas, nacionalista galego... e a un tempo cristián –mesmo católico– sen ter que renegar da propia fe, sen ter que saír da propia Igrexa. A realidade probouno no pasado e segue a probalo hoxe con persoas e colectivos concretos. ♦